

Juvan kunnan lausunto Vaalijalan kehysuunnitelmasta vuosille 2021–2023

Vaalijalan yhtymäkokous hyväksyi 10.6.2020 kehysuunnitelman vuosille 2021–2023. Keväällä 2020 Vaalijalan palveluja ostetaan 15 eri maakunnasta. Vuoden 2020 palvelujen myyntiarvio ulkokunnille on 22 M€. Se on noin 34 % palvelujen kokonaismyynnistä ja noin 50 % kuntoutuspalvelujen myynnistä. Suurimmat palvelujen ostajamaakunnat ovat (prosenttiosuudet koko palvelumyynnistä 01-05/2020):

- Pohjois-Savo 34,1 %
- Etelä-Savo 29,8 %
- Keski-Suomi 13,5 %
- Muut maakunnat 22,6 %

Vaalijala pyytää jäsenkunniltaan lausuntoa kehysuunnitelmasta nostaen esiin erityisesti seuraavat kysymykset:

1. Ovatko Vaalijalan neljä päätavoitetta sote-uudistuksessa sopusoinnussa näkemysten kanssa?
2. Liikkuvia kuntoutuspalveluja kunnissa periaatteessa toivotaan, mutta valmius niitä ostaa on edelleen vähäinen. Millä tavoin Vaalijalan tulisi edistää asiaa?
3. Vaalijalan talous on ollut viimeiset vuodet vahvempi kuin julkisilla sote-palvelujen tuottajilla yleensä. Onko asiasta haittaa?
4. Kiinnostaisiko lausunnonantajaa osallistua Vaalijalan kuntakokoukseen vuosittain?

Juvan kunta toteaa seuraavaa esitettyihin kysymyksiin:

1. Ovatko Vaalijalan neljä päätavoitetta sote-uudistuksessa sopusoinnussa näkemysten kanssa?

Vaalijalan neljä päätavoitetta tulevassa sote-uudistuksessa ovat:

- Vaalijalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisuuteen kuuluvat kaikki kuntoutuspalvelut ja avohuollon palvelut kaikissa maakunnissa eli Pohjois-Savossa, Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa
- Vaalijala on valtakunnallinen julkinen palvelujen tuottaja, jonka palveluista suurin osa kohdistuu KYSin erityisvastuualueelle (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Pohjois-Karjala)

- Vaalijala on toimintakykyinen erityispalvelujen tuottaja myös tulevaisuudessa omana organisaationaan
- Sateenkaaren erityiskoulun ylläpitäjänä jatkaa toistaiseksi Vaalijalan kuntayhtymä

Tämän hetken sote-linjausten mukaan Vaalijalan palveluille nimenomaan erityispalveluiden tuottajana on tarvetta etenkin Itä-Suomen alueella. Juvan kunta kannattaa sitä, että lähtökohtana on edelleen, että Vaalijalan palvelutoiminta pysyy yhtenä kokonaisuutena. On perusteltua, että Vaalijala jatkaa palvelutuotantoaan kehysuunnitelman mukaisesti varautuen kuitenkin siihen, että sote-maakuntaudistus voi aiheuttaa muutostarpeita toimintaan.

On tärkeää, että Vaalijalan ja sen palveluita käyttävien kuntien ja kuntayhtymien palveluketjut ovat saumattomia ja asiakkaiden tarpeet huomioon ottavia. Harvoin peruspalveluilla voidaan korvata kaikkia asiakkaan tarvitsemia erityispalveluita, joten on hyvä, että alueellamme on valtakunnallisesti tunnustettu erityispalveluiden tuottaja. Myös Vaalijalan on huolehdittava siitä, että palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti. On perusteltua, että Vaalijala jatkaa Sateenkaaren erityiskoulun ylläpitäjänä.

2. Liikkuvia kuntoutuspalveluja kunnissa periaatteessa toivotaan, mutta valmius niitä ostaa on edelleen vähäinen. Millä tavoin Vaalijalan tulisi edistää asiaa?

Liikkuvat palvelut ovat pääsääntöisesti peruspalveluja ja yksi tapa järjestää palveluja.

Liikkuvilla palveluilla voidaan korvata nykyisiä palveluja kustannustehokkaasti.

Tavoitteidensa mukaisesti Vaalijalan kuntayhtymän palvelutoiminta keskittyy myös jatkossa entistä enemmän erityisen vaativiin, erityisosaamista edellyttäviin palveluihin.

Näiden toteuttaminen liikkuvina palveluina on haasteellista, mutta varmasti mahdollista. Yhteistyötä on tehtävä etenkin Essoten toimijoiden kanssa.

3. Vaalijalan talous on ollut viimeiset vuodet vahvempi kuin julkisilla sote-palvelujen tuottajilla yleensä. Onko asiasta haittaa?

Vaalijan kuntayhtymä on tarjonnut erityispalvelujaan valtakunnallisesti, josta Vaalijalle on kertynyt merkittävä määrä palvelutuloja. Tämä on myönteinen kehityssuunta ja Vaalijalan kuntayhtymän vahvuus, johon Vaalijalla on hyvät edellytykset panostaa jatkossakin. Ulkopuolelta saatavat myyntituotot helpottavat myös kuntayhtymän omistajien laskutuspainetta.

Vaalijalan kustannusten kasvu on ollut huomattavan korkeaa viime vuosina verrattuna muihin sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksiin. On syytä muistaa, että Vaalijalan omistavat sen jäsenkunnat, joiden talous on haasteellinen. Juvan osalta Vaalijalan laskutus on osa Essoten laskutusta. On tärkeää, että niin Essote kuin Vaalijala yhdessä suunnittelevat ja kehittävät ko. palveluita ilman keskinäistä kilpailua asiakaslähtöisesti. Viime kädessä molempien kuntayhtymien laskut maksavat niiden omistajat ja suotavaa on, että palvelut on mitoitettu oikein niiden tarpeeseen nähden.

4. Kiinnostaisiko lausunnonantajaa osallistua Vaalijalan kuntakokoukseen vuosittain?

Koska elämme muutosten aikaa, on Juvan kunnalla kiinnostusta osallistua vuosittain Vaalijalan kuntakokoukseen.

JUVAN KUNNANHALLITUS

24.8.2020

Jaakko Hänninen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Mervi Simoska
kunnanjohtaja